

Конгрес
Українських
Націоналістів

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

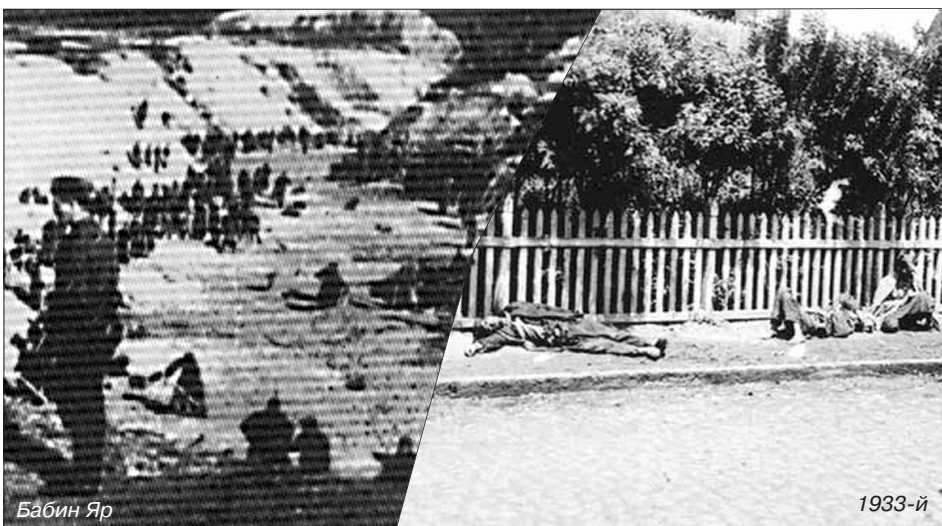
www.nacija.org.ua

3 жовтня 2006 року № 39 (151)

Любіть Україну!

ЦЕ НАША ЗЕМЛЯ

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЦІНОЮ В НАЦІОНАЛЬНУ ГІДНІСТЬ

Бабин Яр

1933-й

Сергій БАГРЯНИЙ

Днями світова громадськість відзначала 65-ту річницю трагедії в Бабиному Яру. Саме двадцяті числа вересня 1941 року стали відправною точкою масових розстрілів, що проводили німецькі нацисти проти мир-

них жителів міста Києва, запідозрених в антинімецькій діяльності, в'язнів Сирецького та Дарницького концентраційних таборів, активістів українського національно-визвольного руху. Нагадаємо: за різними даними, які наводять фахівці, у Бабиному Яру було винищено від 100 до 120 тисяч осіб. Оцінки щодо кількості

Ми й досі принизливо плазуємо перед іншими, відмовляємось від законного права на вшанування пам'яті жертв національних трагедій, чи відзначення національних свят.

жертв тої чи іншої національності зазвичай кардинально різняться. Зокрема, ізраїльські та американські вчені наголошують, що нацисти розстріляли в урочищі Бабин Яр від 80 до 100 тисяч осіб єврейської національності. Саме на основі таких неоднозначних цифр і зродився та поширився світом міф про "голодомор" (євреї це слово пишуть з великої літери) – геноцид проти єврейської нації, вчинений з боку німецьких нацистів.

Факт масового нищення єврейства під час Другої світової війни мав місце, звірства переважно щодо східних євреїв (підкреслюю – східних!) приховати також не можна. Але чи повинно це виправдовувати відверту брехню з боку тих істориків, які вдвічі, втричі, а то і в шість разів намагаються штучно збільшити кількість жертв єврейського походження? Де взяли ці 100 чи 70 тисяч євреїв, розстріляних у Бабиному Яру, якщо навіть за максимальними оцінками німці в Києві з осені 1941 по осінь 1943 року розстріляли всього 150 тисяч осіб?

Закінчення на 3-й стор.

ПОПІЛ ІМПЕРІЇ

СВОБОДА СЛОВА ПО-РОСІЙСЬКИ, або ВЕЛИКИЙ БРАТ БАЧИТЬ ТЕБЕ

11 вересня 2006 р. розпочався судовий процес над етнічним українцем, що проживає в місті Новосибірську і за паспортом є громадянином РФ, Тарасом Зеленьком, якого звинувачують у розпалюванні міжнародної ворожнечі в інтернеті. Син відомого вченого Сибірського відділення РАН Тадея Зеленька (львів'янина за походженням) на українському інтернет-форумі pro.ua закликав вивезти "всіх кацапів" на Нову землю як націю "дебілів і вирождів". За це йому загрожує позбавлення волі терміном до двох років.

На початку цього року компанія "Перша миля", з якою Тарас Зеленька уклав договір щодо надання інтернет-послуг, звернулася до силовиків із заявою з приводу висловлювань свого користувача, а в лютому за матеріалами Новосибірського ФСБ прокуратура Радянського району почала справу згідно з ч. 1 ст. 282 КК ("Розпалювання національної, расової і релігійної ворожнечі").

Закінчення на 4-й стор.

ЯНИЧАРСТВО, НАЦІОНАЛІЗМ І КІНО

– Якось Ви сказали, що позиція митця формується не лише його бажаннями, його пристрастями, здібностями до аналітики та образності, а й тим, куди і як його ... виштовхує суспільство. Отож розкажіть про те, як суспільство підштовхнуло Вас на шлях українського націоналізму.

– Суспільство виштовхнуло мене на цей шлях, скажу російською мовою, "пінком под зад". (Сміється.) Це взагалі дивна історія. Я в принципі яничар. У дитинстві внаслідок евакуації опинився в Сибіру, опісля повернувся в Україну, потім доля закинула мене на околицю Москви. І там я почав яничаритися.

Я маю гарний яничарський вишкіл, бо закінчив найпрестижніший у світі Московський кіноінститут. А звідти виходять такі яничари! Я встиг зняти дипломний фільм "Прощайте, голуби", отримати низку міжнародних премій за операторську майстерність, стати актором і навіть зіграти головну роль. І раптом я отримую запрошення з кіностудії Довженка зняти режисеромі Сергію Параджанову фільм "Тіні забутих предків". Я трохи знав Параджанова, бо проходив практику на кіностудії Довженка, і дуже сміявся, бо був уже таким знаменитим яничаром, а тут мене запрошує режисер, який зняв перед тим ну такі погані фільми, що їх і згадувати не варто.

Це трагедія Сергія, що він відразу не впізнав свого генія і не знайшов свого матеріалу. Але це було, це факт. І я відмовився. А моя теща – актриса, яка потім грала у "Тінях забутих предків", сказала мені: "Юро, а ти читав Коцюбинського? Прочитай, а потім відмовляйся!" А я навіть і не чув про нього. Але пішов у дитя-

УКРАЇНЬКА КУЛЬТУРА В ПЕРСОНАЛІЯХ

Юрій ІЛЛЕНКО: "ПИШАЮСЬ ТИМ, ЩО Я НАЦІОНАЛІСТ"

Кінематографіст із світовим ім'ям, режисер незабутніх українських кінострічок "Криниця для спраглих", "На поклони" ("Мріяти і жити"), "Лебедине озеро. Зона", "Молитва за гетьмана Мазепу", лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка, академік Академії мистецтв України, народний артист України Юрій Ілленко дав інтерв'ю нашій газеті.

чу бібліотеку в Москві на Можайці, взяв, звичайно, російський переклад книжки Коцюбинського, а як заставу залишив паспорт.

Коли почав читати, зрозумів, що зі мною щось сталося, відчув, що це мій матеріал. Не знаю що, мабуть, гени, переборили той яничарський вишкіл... Прочитавши, одразу пішов на вокзал, купив квиток, сів у потяг і приїхав до Києва до Параджанова знімати фільм. Потім у нас були бійки, дуелі... Врешті-решт, ми зняли цей фільм, який, власне, і сформував мене. Там при цьому фільмі були ще великі українці, був молодий Миколайчук, молодий Драч (тоді це був не той Драч, який сьогодні). Ці люди мене роз'яничарювали. Коли фільм закінчився, я вперше почув, що є українські буржуазні націоналісти. Щоправда, досі не знаю, що означає поняття "буржуазний націоналіст".

Потім мій дід з Черкас підказав мені своїм життям тему, і я вийшов на фільм про Україну, яка вмирає, – "Криниця для

спраглих" за сценарієм Івана Драча. Фільм був тотально знищений комуністичною партією, заборонений постановою ЦК КП України аж на довгих 22 роки. І зовсім уже детективна історія про те, як він зберігся: мій молодший брат Михайло, тоді четверокласник, ховав його у бункері під Москвою. Це був, і досі є, мій головний фільм, бо мені тоді вдалося сформулювати мовою кінематографа найсильнішу на той час тезу про соціум, про те, як вмирає українське село. З естетичної точки зору фільм було зроблено в манері, про яку ще світ не думав і не гадав, йому ще треба було жити і жити до неї. Через 22 роки на кінофестиваль у Сан-Франциско я привіз цю знищену стрічку і показав пресі. Після перегляду фільму зал підвівся (там було близько 100 кіножурналістів зі всього світу) і почав мені аплодувати. Я стояв, як ідіот, і зрозумів, що 22 роки тому цей фільм просто зірвав би дах з радянського кінематографа, і світового теж.

– Основну трагедію українського кіно Ви бачите у створенні його національного обличчя. Більше того, вважаєте, що навіть якби Верховна Рада ухвалила пакет поправок до законів, які мали б забезпечити розквіт національного кінематографа, ренесансу не відбулося б. Чи це означає, що уже не вдасться врятувати українське кіно?

– Знаєте, бувають різні стадії хвороби. Є період, коли існують лише первісні симптоми і дуже важко встановити діагноз. Далі хвороба розвивається, і вже можна щось конкретизувати, потім починаються метастази. Ми сьогодні перебуваємо на стадії метастаз. А ви знаєте, як їх лікують? Радикальними методами! Єдине, що сьогодні може допомогти українському кіно, – це рішуче втручання влади. Українському кіно потрібна дуже рішуча хірургія. І це може зробити лише влада. Самі кінематографісти, фінансисти і бізнесмени уже цього не здійснять.

– Що Ви розумієте під радикальним втручанням влади?

– Протекціонізм щодо української культури, зокрема до кінематографа, створення певних законів, які нададуть можливість інвестування кінематографа, відпрацювання схеми доведення національного кінопродукту до глядача. Бо передусім обкрадено глядача, йому не дають реалізувати його конституційні права. Кожен громадянин України має право бачити себе, свої проблеми, болі, свою любов, своє щастя, майбутнє на екрані. Хто може зробити такий кардинальний переворот? Влада! Якби у мене була влада, я б це зробив. Бо я знаю, як це робити. (Сміється.)

Закінчення на 8-й стор.

Дорогі читачі! Передплата на газету "Нація і держава" приймається всіма поштовими відділеннями України. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2006 рік (друге півріччя). Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 1,39 грн. 3 місяці – 4,17 грн. 6 місяців – 8,34 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

ЗАЯВА

ДОНЕЦЬКІ "ХАЗЯІ"

Для народу – локшина на вуха,
для своїх олігархів – мільярди

"Проект бюджету, розроблений урядом Януковича, носить антисоціальний характер і не продовжує традицій бюджетів 2005 і 2006 років, в центрі яких стояла людина", – переконаний член Бюджетного комітету Верховної Ради, заступник голови Конгресу Українських Націоналістів Євген Гірник. "Попри певні недоліки попередніх двох бюджетів, у 2005 році порівняно з 2004 реальна заробітна плата зросла на 20,5%, в 2006 році порівняно з 2005 – на 18,3%. Натомість зараз пла-

нується зростання зарплати на 7,9% при офіційній інфляції 7,5%, а реальній 12%, тобто пропонується відверте зниження соціальних стандартів", – підкреслив народний депутат.

"Окрім цього, абсолютно неприпустимим є створення стабілізаційного фонду у розмірі 3 млрд грн., що дозволить уряду в ручному режимі розподіляти ці величезні кошти так, як йому заманеться. Небезпечним також є відновлення діяльності вільних економічних зон, завдяки чому

бюджет недоотримає приблизно 12,5 млрд грн., також суттєво завищеними є надходження від приватизації", – наголосив Є. Гірник.

За словами народного депутата, реальний дефіцит бюджету може далеко перевищити запланованих 2,5%, що призведе до значної інфляції і послаблення національної валюти.

"Регіонали вже показали, що вони відмовилися від свого передвиборного гасла "Покращення вашого життя вже сьогодні". Тепер тест на дотримання передвиборних обіцянок проходить: комуністи і соціалісти. Якщо вони проголосують за бюджет у такому вигляді, то зрадять своїх виборців. Втім, в такому разі на цей антисоціальний бюджет неодмінно чекає вето Президента", – зазначив Євген Гірник.

Прес-служба Конгресу
Українських Націоналістів

"... НА УКРАЇНУ ОКО НЕ СКАЛЬ!"

Івано-Франківська міська рада дієво захищає українську мову

"Міністерство закордонних справ Російської Федерації розширило свої повноваження настільки, що дозволяє собі коментувати рішення органів місцевого самоврядування сусідньої держави", – зазначив депутат Івано-Франківської міської ради, член Конгресу Українських Націоналістів Ігор Кінаш, коментуючи оприлюднену позицію МЗС РФ стосовно утисків російської мови в Україні.

"Знаково, що російські чиновники почали активно коментувати мовне питання в Україні після приходу до влади проросійських сил", – наголосив він.

Ігор Кінаш переконаний, що "рішення Івано-Франківської міської ради було необхідним

кроком, спрямованим на захист державної мови в місті, оскільки в Україні, і на Прикарпатті зокрема, досі не зупинено маховик зросійщення".

"Українська держава має право розвивати свою державну мову. Тому різка заява МЗС РФ щодо рішення Івано-Франківської міської ради є прямим втручанням у внутрішні справи України і вимагає належного реагування з боку МЗС України. А також свідчить про те, що ми справді знайшли дієвий спосіб захисту української мови", – вважає Ігор Кінаш.

Прес-служба Конгресу
Українських Націоналістів

ДУХ ДАВНИНИ

"Невелике вбоге гірське сільце Урич [...] належить до тих Богом і людьми забутих куточків світу, де, здається, ніколи не було і не буде якого-небудь живішого життя, руху. В повздовжній долині над малим потоком дрімає воно спокійно, сонне якесь, мрякою повите... А перець в лісистих провалах на схід від того села, у величезних кам'яних "бовдах" якісь давні віки, якась старина дивна, запропавша культура записала твердим і глибокими буквами свої сліди".

І.Франко
1884 р.

ТУСТАНЬ-2006

На території Державного історико-культурного заповідника "Тустань" пройшов "Фестиваль української середньовічної культури (IX–XIII ст.)". Директор цього заповідника Василь Рожко виступив ініціатором проведення такого заходу. За три дні цей фестиваль відвідало близько десяти тисяч людей з цілої України.

До програми фестивалю були включені поєдинки, нічний штурм фортеці, розваги, танцювальні конкурси, вогняне дійство, кон-

церт, каскадери, демонстрація ремісниками своєї майстерності, ярмарок, ігрища, середньовічна трапеза. Настрій свята створювали учасники в середньовічних костюмах, лицарські бої, середньовічна музика, театральні дійства.

З 8 до 10 вересня Молодіжна Референтура ЛОО КУН провела свій культурно-мистецький вишкіл, відвідавши цей фестиваль. Молоді націоналісти мали можливість спілкуватися з членами інших молодіжних організацій, обмінюватись думками, досвідом організації масових акцій такого характеру і просто проводити гарно час в компанії однодумців. Найспортивнішим членам організації вдалося підкорити найвищу скельну групу Тустані і встановити там червоно-чорний стяг.

Молоді кунівці зуміли перейнятися духом Середньовіччя, ознайомитися з історією, доторкнутися до міфологічних сокровених таємниць Тустані.

Мар'яна ДАНИЛИХА,
секретар молодіжної референтури
ЛОО КУН

ВІТАЄМО!

Михайлові ЗЕЛЕНЧУКУ,

Голові Всеукраїнського
братства ОУН–УПА

Дорогий друже!

Головний Провід Конгресу Українських Націоналістів щиро вітає Вас із Днем народження!

З юних літ Ви стали на шлях боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу. Незважаючи на поважний вік, Ви як Голова Всеукраїнського Братства ОУН–УПА разом зі своїми побратимами цю боротьбу продовжуєте й сьогодні. Адже нинішня Україна ще не наповнена українським духом і національним змістом. Для нас Ви є яскравим взірцем українського патріота, який, ідучи складним, тернистим шляхом незламного борця за волю України, робить великий внесок у розбудову України як національної держави.

Тож у цей святковий день зичимо Вам міцного здоров'я, поваги і любові від рідних, друзів і побратимів, радості, сили і наснаги й надалі гордо нести червоно-чорний стяг боротьби за Українську національну державу!

Нехай Господь оберігає Вас та благословляє на довгі роки життя.

З повагою,

Олексій ІВЧЕНКО,
голова Конгресу Українських Націоналістів

Провід Конгресу Українських Націоналістів та редакційний колектив газети "Нація і держава" вітають побратима, активного члена Київської міської організації КУН Івана Давиденка зі славним ювілеєм – 60-річчям і бажають йому здоров'я, миру в оселі, вірних друзів, наснаги на шляху розбудови і відродження Української Національної Держави! Многая літа!

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

СПАСИБІ ВАМ,
ПРЕЗИДЕНТЕ!

Довгий час ми з сусідами співчували Олександру Шабалову, який ще в 1992 році приїхав з сім'єю з Литви в Крим, де жила його мати.

Людина він хвора, прикута до ліжка, інвалід першої групи, а от пенсії одержати не міг: не було паспорта...

Лише коли перемогла помаранчева революція, справи змінилися на краще. Написали ми відповідного листа до Секретаріату Президента України Віктора Ющенка. Чесно кажучи, відповіді не чекали. Думали, що все буде так, як і раніше. Та відповідь прийшла і досить скоро: через 13 днів! Повідомили, що наш лист для вжиття необхідних заходів направлено у відповідну інстанцію Кримської Автономної Республіки. Не застрягла справа і в Криму: через кілька днів одержали ми лист, в якому повідомлялося, що паспорт Олександру Шабалову видадуть, але для цього потрібен час.

Хотілося б від душі подякувати Президенту України, чий секретаріат допоміг нашому сусіду.

А ще хочеться зауважити, що багато що в нашому житті залежить і від нас самих. Якщо будемо вболівати один за одного, за свій народ, то наші справи будуть робитися краще і швидше.

Михайло ЧУКЛОВ,
с. Урожайне Сімферопольського району,
Крим

МОЛОДЬ
ІДЕ В КУН

Голова Харківської обласної організації КУН Богдан ДЯКІВ вручає квиток члена Конгресу студентці Харківського педагогічного університету імені Григорія Сковороди Олені ЧЕРНОВИЙ.

Процес національного відродження України невідворотний, хоч і йде він не такими темпами, як хотілося б. Шукаючи своє місце в державотворчих процесах, юнаки та дівчата все частіше звертають свої погляди до Конгресу Українських Націоналістів. Так, протягом останніх двох місяців в Харківську обласну організацію КУН подали заяви про вступ 12 чоловік, серед яких п'ятеро студентів.

Вл. інф.

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93

Київ

Луганськ
Луцьк
Львів
Миколаїв
Мукачеве
Одеса
Полтава
Рівне

Мохналь Михайло

Костянтин Філімоненко
Мельник Євген
Вовк Михайло
Яценко Софія
Ференц Петро
Парфенюк Василь
Квачова Олеся
Кривко Ігор

(044) 278-63-89,

279-68-34
(0642) 53-96-85
(0332) 78-07-65, 72-87-95
(0322) 38-67-63
(0512) 49-67-90
(03131) 2-25-45
(048) 75-83-113
(0532) 28-053
(0362) 22-20-26

Севастополь

Сімферополь
Суми
Тернопіль
Харків
Херсон
Хмельницький
Черкаси
Чернівці
Чернігів

Проценко Володимир

Овчарук Василь
Перетятко Олексій
Чибрас Володимир
Дяків Богдан
Реуцький Іван
Вітряний Олександр
Гафінова Любов
Лютин Віктор
Рябенко Валерій

(0692) 48-79-46

(0652) 29-77-43
(0542) 25-88-98
(0352) 52-56-91
(057) 716-02-18
(0552) 26-50-56
(0382) 65-32-01
(0472) 45-12-05
(0372) 51-02-72
(04622) 4-38-81

НА ТИЖНІ

ПЕРЕФОРМАТУВАННЯ ВЛАДИ?

Якщо Юлія Тимошенко очолить РНБОУ, це свідчитиме про укладення тактичного, тимчасового і вимушеного союзу між Віктором Ющенком і БЮТ – на противагу "антикризовій" коаліції

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ
"Нація і держава"

Як відомо, політика – це мистецтво можливого.

Однак, на жаль, українська політика – річ, яка до мистецтва має дуже віддалене відношення. Так було за часів Кучми, подібне має місце і нині.

Якщо хтось наївно сподівався на те, що Віктор Янукович, пройшовши шлях очищення після Майдану, став іншим – демократичнішим, мудрішим, толерантнішим, той, здається, глибоко помилився.

Рецидиви старих "хвороб" нинішнього прем'єра – жадібного прагнення якнайширшої влади, намагання безжальної розправи з опонентами, хворобливого ставлення до тих, хто чинить найменший опір, – проступають все зриміше.

Без сумніву, виборча кампанія була проведена регіоналами доволі грамотно, – на відміну від президентської, коли піар Януковича, розроблений під керівництвом Тигіпка ("тому що"), більше нагадував величезну свиню, підкладену Віктору Федоровичу від щирої душі (чи, може, й свідомо) малопрофесійною командою. Відомо, що під час парламентських виборів Партією регіонів опікувалися, в числі інших, американські фахівці. Вони, без сумніву, значно "олюдили" і "відмили" і партію, і її лідера.

Однак надалі від їхніх послуг регіонали, здається, відмовилися.

І даремно. Могли б принаймні радитися, – з тим, щоб не робити очевидних дурниць.

Бо те, що демонструють останнім часом і прем'єр, і його команда, більше нага-

дує дії зграї малосвідомих "пацанів", котрі намагаються "нагнути" решту двору, змусивши свої ровесників боятися і слухатися їх.

Але аж ніяк не поважати. Ні про який державницький, демократичний, ґрунтовний чи системний підхід наразі не йдеться.

Щоправда, подібна хвороба не є унікальним явищем для українського політикуму: ті ж рецидиви, щоправда, за допомогою інших методів, мали місце і в діях "команди Тимошенко" за часів її прем'єрства; те ж саме можна говорити і про багатьох чиновників чи політиків, які ідентифікують себе як пропрезидентські.

Але у випадку з Януковичем нестримне бажання влади містить у собі якісь нездорові, гіпертрофовані ознаки.

Посудіть самі: за короткий час свого прем'єрства Віктор Федорович на цьому "поприщі" зумів устигнути чимало, а саме: набрав ажіотажу своїми заявами у Брюсселі, деякі з яких далеко виходили за межі прем'єрської компетенції; відмовився підписувати сім кадрових президентських указів; несподівано вирішив позбутися п'яťох "помаранчевих" губернаторів, поставивши Президента перед фактом, що є взагалі неприпустимим; так само спонтанно і самочинно, ніби в країні немає Президента, оголосив про свій намір скасувати в 2007 році державні обласні та районні адміністрації...

Втім, це далеко не всі кроки і заяви з боку прем'єра і його команди, спрямовані на обрізування повноважень чинного Президента і на фактичну узурпацію влади, проте і так зрозуміло: Янукович

будь-що і чимшвидше прагне стати у країні "найголовнішим".

Проте подібне бажання, якщо воно не підтверджене серйозною, високопрофесійною роботою в інтересах держави і народу, дуже швидко може призвести до зворотного ефекту. Адже зрозуміло, що перетягувати владну ковдру, надимаючи щоким чи грізно насуплюючи брови – це не плуга перти, працюючи в поті чола на суспільство. Натомість поки що з боку нової урядової команди не надходить сигналів про високопрофесійний, фаховий підхід до вирішення нагальних питань насамперед у сфері економіки, соціальної проблематики. За інерцією, обіцянки від уряду чи його глави "поліпшити", "підняти", "розробити", "реформувати" ще звучать, але все менше і скромніше. Тим часом найгостріші, найбільш актуальні питання – газові домовленості, бюджет, комунальна сфера – залишаються підвешеними, або ж вирішеними на користь однієї політичної сили. При цьому спостерігається тенденція до вирішення проблеми дефіциту коштів за рахунок соціально незахищених "низів". Як приклад, можна навести намір уряду фактично ліквідувати виплати матерям при народженні дітей. Починаючи з першого вересня, на чверть збільшено ціну на електроенергію і оголошено, що до кінця року ціни буде піднято ще раз... Є й інші ознаки того, що ні про яку соціальну спрямованість діяльності уряду наразі не йдеться.

Можливо, сьогодні найбідніших просять затагнути пояси з розрахунку, що завтра їм стане краще?

Ні, нам цього, якщо ознайомитися з проектом програми діяльності Кабінету міністрів з 2006 до 2011 року, навіть і не обіцяють. Натомість там йдеться про "активацію роботи з формування і зміцнення Єдиного економічного простору

як кардинально важливого напрямку для реалізації національних інтересів і забезпечення національної безпеки України". (Між іншим, про співпрацю з НАТО та ЄС у програмі взагалі не зазначається).

І ще у проєкті є пункт, який, схоже, ніяк не дає спокою Януковичу і його команді: визнання російської мови другою державною.

Ну нікуди без цього. Ніякого покращення життя народові не буде доти, поки російська не стане другою державною! Ніби не існує сьогодні питань, які конче необхідно розв'язувати – якщо ти справді дбаєш про державу і про народ, а не переймаєшся шкурними чи корпоративними інтересами...

На тлі доволі вайлуватих і, м'яко кажучи, неадекватних дій урядової команди Президент сьогодні, не маючи переваги у парламенті, демонструє значно грамотнішу тактику і стратегію. Принаймні, Віктор Ющенко нікому не погрожує і не лякає звільненнями, а спокійно і переконливо діє. Після зміни керівництва Секретаріату, що зумовило певну якість динаміки в його діяльності, схоже, Віктор Ющенко близький до того, щоб різко змінити становище на мапі української політики. Це може статися у разі, якщо секретарем РНБОУ буде призначена Юлія Тимошенко. Як відомо, Президент днями не виключив такої можливості, а лідер БЮТ, зі свого боку, й не заперечила. Додамо, що у доволі непростих відносинах між БЮТ і "Нашою Україною" наступило певне затишшя. Крім того, все більше гальмується утворення "широкої коаліції" з входженням до неї нашоукраїнців.

Якщо Тимошенко таки очолить РНБОУ, це свідчитиме про укладення тактичного, тимчасового і вимушеного союзу між Віктором Ющенком і БЮТ – на противагу "антикризовій" коаліції.

Наразі важко прогнозувати перебіг подій, однак, поза всякими сумнівами, глава держави зробив певні висновки зі своїх численних помилок за час попередньої, майже дворічної діяльності, і в складних для себе і для держави умовах продовжує залишатися головним форпостом державницьких, національних сил.

ЦЕ НАША ЗЕМЛЯ

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЦІНОЮ В НАЦІОНАЛЬНУ ГІДНІСТЬ

Як виходить така сумнівна цифра щодо єврейських жертв Бабиного Яру, якщо населення в Києві на кінець 1941 року не становило і 400 тисяч осіб? Чому єврейські історики забувають, скільки євреїв-освітян, інженерів, військовослужбовців чи політпрацівників було евакуйовано з Києва восени 1941 року? Це лише один бік. А далі: українськими істориками встановлено, що лише чільних діячів Організації Українських Націоналістів числом понад 600 осіб було закатовано в Бабиному Яру. Встановлено також, що було тут знищено 10 тисяч циган, декілька тисяч радянських підпільників (українців, росіян, татар). А скільки було знищено простого українського люду? Тільки за спробу допомогти єврею врятуватися від кари німці карали розстрілом! Де ж десятки тисяч українських жертв? Випарувалися чи, може, перейшли в число жертв єврейських?

Хтось назве такі закиди "антисемітизмом", "ксенофобією", "нацизмом", але ми заперечимо: це – спроба осмислити реальний стан речей. Так, Бабин Яр – це трагедія і єврейського народу, хай навіть реальна цифра єврейських жертв становить лише 30 тисяч. Та все ж – це, в першу чергу, геноцид нашого, українського народу. Досі не розумію: жоден з чільників нашої держави не наважується вголос сказати, що Бабин Яр –

це чергова страшна віха в історії нашого народу, геноцид нашого народу, що повага до решти націй, представники яких знайшли спочинок в київській землі, не повинна йти всупереч історичній правді та національним інтересам. Разом, на жаль, все відбувається інакше: до нас приїжджають офіційні делегації з Ізраїлю, з США і нахабно заявляють, що, мовляв, Бабин Яр – це лише їхня, єврейська трагедія. Уявімо, що, приміром, циганська громада збереться на вшанування своїх жертв і так само почне голосити – це лише їхня трагедія. Але вони, здається, забувають, на чийй землі творилися звірства, забувають, яка нація є титульною на цій землі, яка нація зазнала найбільших втрат у Другій світовій війні, для якої нації найперше став трагедією Бабин Яр!

От і цього року приїхали до нас представники аж 55 країн, президенти Ізраїлю, Хорватії, Чорногорії. В "Українському домі" провели виставку "Дай мені жити", присвячену подіям у Бабиному Яру, організували спеціальний Форум, присвячений проблемам антисемітизму та ксенофобії. Виступав Президент України Віктор Ющенко, який закликав до взаєморозуміння, взаємоповаги між різними народами, а також засудив вияви ксенофобії в будь-якому її прояві. Золоті слова! Хочеться до них приєднатися, але попередньо зауважити: ксенофобські прояви легше унеможливити тоді, коли у титульної нації є самоповага. Якщо є самоповага – нація не дозволить собі притісняти інші нації, але й не дозволить "сісти собі

на шию". У нашої нації, на жаль, немає самоповаги. 26 вересня по телебаченню прозвучала фраза, що українська сторона буде вимагати від Генеральної Асамблеї ООН офіційно визнати Голодомор 1932–33 років актом геноциду проти українського народу. Хочеться запитати: а де ви досі були, політики, дипломати? Взяли б ви за приклад хоча б тих же євреїв, які змусили Німеччину виплачувати багато мільйонів (чи вже мільярдів?) доларів, "виставивши рахунок" німецькій нації за злочини купки дегенератів в особі лідерів Націонал-соціалістичної робітничої партії Німеччини. І це за злочин, масштаб якого, при всій повазі до єврейської нації, не йде у порівняння зі злочинами совітського режиму! Порівняйте: за надзвичайно завищеними даними, євреї за роки Другої світової війни втратили не більше 6 мільйонів осіб, українці лише з літа 1932 по осінь 1933 року – щонайменше 10 мільйонів.

Довідка для "гуманістів-пацифістів": план тотального винищення єврейства під час війни насправді виконувався лише частково, під терор підпадали переважно євреї з країн Східної Європи та СРСР. Західне єврейство певний час активно співпрацювало з нацистами і навіть на перших порах фінансувало Гітлера. Російський публіцист Юрій Мухін припускає, що, навіть маючи на руках план з остаточного вирішення "єврейського питання", гітлерівці йшли на контакт із сіоністами. Останні підтримували план Гітлера із виселення західних євреїв до Палестини. Такої ж думки дотримується і Хеніке Кардель, колишній офіцер вермахту, автор книги "Гітлер – засновник держави Ізраїль".

До речі! Остаточним вирішенням "єврейського питання" у гітлерівській Німеччині займалися: чистокровний єврей-вихрест Адольф Айхман, напівєврей Генріх Гімлер і напівєврей Рейнгард Гейдріх. Отак от!

Сергій БАГРЯНИЙ,
м. Київ

ПОЗИЦІЯ

СТЕРТИ З ПАМ'ЯТІ?

КУН готовий виставити варту біля колон Головопштамту

Український Майдан став одним із найяскравіших проявів демократії в усьому світі, й ми не дозволимо знищити пам'ять про нього в центрі столиці України," – так прокоментував заступник голови Конгресу Українських Націоналістів Володимир Борейчук слова віце-прем'єр-міністра Андрія Клюєва стосовно наміру знищити написи часів Помаранчевої революції на колоні Головопштамту.

Володимир Борейчук відзначив, що "Партія регіонів після приходу до влади намагається стерти не просто сліди демократичної революції в Україні, а пам'ять про свої злочини під час передвиборної кампанії 2004 року. Втім, хочемо застерегти Партію регіонів: ні Конгрес Українських Націоналістів, ні інші національно-демократичні партії, ні мільйони громадян нашої держави не забули про свавілля і приниження, проти якого піднялась уся Україна".

"Якщо треба буде захистити написи часів помаранчевої революції, ми готові виставити варту біля колон Головопштамту," – наголосив заступник голови КУН.

Прес-служба Конгресу Українських Націоналістів

**Закінчення.
Початок на 1-й стор.**

Інна ВОЛОСЕВИЧ

ПОПІЛ ІМПЕРІЇ

СВОБОДА СЛОВА ПО-РОСІЙСЬКИ, або ВЕЛИКИЙ БРАТ БАЧИТЬ ТЕБЕ

Виходить, що інтернет-провайдер незаконно, не маючи санкції суду, здійснював моніторинг трафіка свого користувача (до речі, цікаво, скільки після цього залишилось клієнтів у компанії, яка порушує конституційне право громадян на таємницю листування?) і передала цю інформацію ФСБ. Це стало підставою для кримінальної справи: Тараса Зеленька затримали і вилучили системний блок його комп'ютера, в якому зберігалися всі коментарі, зроблені на форумі. В звинувачувальному висновку вказано, що він "використовував у своїй мові слова, вирази, порівняння й оцінки провокаційного характеру, що не допускають двоякого тлумачення й спрямовані на образу почуття національної самосвідомості російської людини".

"Роки лєнінської селекції, десятиліття безпробудного пияцтва і виродження сіл, демографічна ситуація, що постійно погіршується, завдали російському генфондові незворотні втрати. Напрошується невтішний висновок: росіяни – нація дебілів і убивць" (подається в українському перекладі. – **І. В.**), – нібито писав Тарас Зеленька. Філолого-лінгвістична експертиза підтвердила, що висловлювання, які використовував Зеленька, містять зневажливе ставлення до росіян, хоча нецензурних слів у них майже немає.

Сам підсудний заперечує як авторство вищенаведених висловлювань, так і російське громадянство, від якого він, мовляв, незважаючи на отримання російського паспорта, ще в 1999 році публічно відмовився в російському військоматі.

Справа Зеленька отримала широкий резонанс як у Росії, так і в Україні. Багато росіян стурбовані наступом на свободу слова і тим, що тепер "пересаджують півінтернету". В інтернеті розміщено петицію щодо захисту громадянських прав Тараса Зеленька "О свободе Интернета в России", під якою вже підписалося близько тисячі користувачів. Громадська організація "Національно-культурна автономія українців міста Новосибірська" розпочала акцію протесту проти антиукраїнського шовінізму в російських засобах масової інформації. В Україні Львівське представництво громадської ор-

ганізації "Опора" звернулося до організації "Міжнародна амністія" та Української хельсінської спілки з прав людини із заявою щодо захисту прав Тараса Зеленька, затримання якого відбулося незаконно (при порушенні конституційного права на таєм-

логічно походить від "Москва", то перейменуйте свою столицю, повернувши їй первісну назву забитого села Кучкіно!".

Загалом в провокуванні політичних скандалів (скандали навколо острова Тузла, м'ясо-молочні, маякові, передвиборчі та

"не те" написала про росіян на іноземному форумі, може виглядати виключно як політичний фарс в країні, найвідоміші політики якої і високі державні чиновники на кшталт В. Жириновського на весь світ викрикують фашистські гасла проти представників інших національностей – антиукраїнські, антисемітські, античеченські тощо. Зокрема, в 2005 році 25 депутатів російської Думи та багато інших відомих росіян підписали листа із звинуваченнями євреїв-іудайстів в сатанізмі, ритуальному вбивстві немовлят та... світовому пануванню, на що прокуратура оголосила, що в цьому листі немає ознак "розпалювання міжнародної ворожнечі". До речі, справді незрозуміло, чим слово "москаль" чи "кацап" відрізняється від слова "жид", яке за рішенням Санкт-Петербурзької прокуратури в 2005 році вживати не заборонили.

Що ж до України, то російський Інтернет кишить заголовками із словосполученнями "хохлы", "Украина в заднице", "Украина – это болезнь", "оранжевый фюрер", "Россия заставит (!!!) Украину уважать русский язык" тощо. В мене не викликає сумнівів те, що значна частина писаць, які клепають подібні статті, з комфортом проживають в Україні. І ніхто їх судити не збирається.

Між іншим, в Україні був прецедент щодо значно серйознішого звинувачення, ніж писання Зеленька: адже стаття у великотиражній регіональній газеті – це не те саме, що особисті коментарі на інтернет-форумі. В 2005 році Українська газета "Кримська світлиця" звернулася до прокуратури АР Крим щодо антиукраїнського спрямування статті І. Джадана "Окупация. Первые шаги украинской власти" в газеті "Кримська правда". У відповіді Комітету з інформації Ради міністрів АР Крим образливі висловлювання, викладені в тій

статті, були класифіковані як "оцінкові судження – висловлювання, що не містять фактичних даних, в тому числі критика, оцінка дій". Під це визначення підпадають будь-які образи і наклепи, в тому числі й зеленьківські "дебіли й виродки" – чим не оцінкові висловлювання?

На жаль, якими б жалогідними не виглядали тоталітарно-фашистські потуги Росії, Україна із своєю недолугою всездозволеністю виглядає ще жалогідніше. Я зовсім не закликаю уподібнюватися до Росії і ув'язнювати російських шовіністів, які проживають в Україні, за вияви "братської ненависті" на інтернет-форумах – адже це дійсно зона свободи слова у всіх виявах. Але в якій цивілізованій країні можливі офіційні організації та політичні партії з відповідними ЗМІ на кшталт "Партії політики Путіна" чи "Русского блока", в офіційному програмному документі якого під назвою "Декларация о национальном единстве русского народа" заперечується легітимність існуючого державного ладу в Україні, а нинішня державна влада, а також вся Західна Україна подаються ворогами і окупантами (подається в українському перекладі – **І. В.**): "...Особливой уваги заслуговує окрема група української гілки Руського (чи пак російського? – **І. В.**) народу – галіційська, яка впродовж значного часу перебувала в ізоляції від Російського народу і формувалась під впливом окупаційних режимів і католицької церкви, в результаті чого претендує сьогодні на самостійний статус української нації і вносить розкол і ворожість в національну єдність Руського народу". А чого вартують інші сентенції політичної партії (!) "Русский блок" на кшталт "преступная вакханалия националистов-бандеровцев выливается во все новые вопиющие нарушения элементарных прав и свобод граждан Крыма", побиття подібними організаціями українців, які вшановують своїх національних героїв?

Росія, хоч і в буртальний та антидемократичний спосіб, все ж подає нам приклад, як треба відстоювати національну гідність. На це потрібно дати цивілізовану відповідь у вигляді законної заборони діяльності антидержавних організацій і відповідних ЗМІ, які офіційно і цілеспрямовано не просто розпалюють національну ворожнечу, а й заперечують право українського народу на власну державу на власній землі.

ницю листування) і безпідставно реєстрована в Україні і тому її діяльність не входить до компетенції ФСБ РФ). Всеукраїнське об'єднання "Свобода" та інші громадські ініціативи провели пікетування російського посольства в Києві та генконсульства Одесі під гаслами "Москалі, руки геть від Тараса Зеленька" та "Москаль – це звучить правильно". В листі "Свободи" до президента РФ В. Путіна арешт українця за висловлювання на українському форумі розцінюється як "продовження тоталітарної практики репресій за "анекдоти на кухні". "Розцінюємо арешт Тараса Зеленька як брутальну дію, спрямовану на подальше розпалювання ненависті до українців. Тим часом ця ненависть (згідно з соціологічними опитуваннями в Росії) і без того безмірна. Отож не варто прикидатися лікарями від ксенофобії. Лікуйтеся самі! <...> А якщо вас дратує слово "москалі", яке в українській мові цілком нормативне, бо етимо-

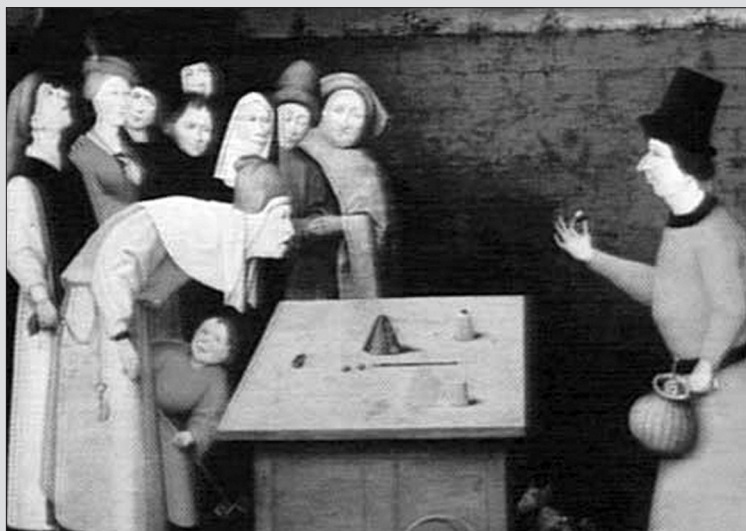
кримські) проти України Росія навіть не намагається "сохранив хорошу мину при плохой игре" – себто хоча б належним чином зробити вигляд, що все законно і справедливо. Думки більшості юристів та інших фахівців, які коментували справу Зеленька (Володимир Яворський, виконавчий директор української Хельсінської спілки з прав людини, російський правозахисник Євген Іхлов, керівник російського холдингу "Інтернет Інвест" Павло Блоцький, український політик і юрист Микола Катеринчук) сходяться на тому, що ця справа має сумнівне підґрунтя, і її можна класифікувати як "політичну". Отже, Росія відновлює радянську практику "політичеських" в'язнів. Також вона вкотре доводить, що за своєю суттю є азіатською державою, адже за висловлювання в Інтернеті карають позбавленням волі лише в таких країнах, як Іран, Китай, Сингапур і їм подібних.

Ув'язнення людини, яка щось

Закінчення.
Початок на 1-й стор.

КОНТРОВЕРСІЇ

СПІВ СИРЕН

Я хотів би уникнути пафосу. Жодного разу не вжити слів подвиг і зрада. Знайти щось об'єктивніше, ніж клінічний романтизм та ідеалізм, пояснюючи вчинки дисидентів без докору та страху.

Легше пояснити чин покоління воїнів. На час війни так багато смерті, що страх просто зникає. В епоху ж цілковитого страху, яка надійшла за тим, воїнів уже не народжувалося, їхнє місце зайняли поети. Кволі з вигляду, витончені, рафіновані інтелігенти. У них не було жодного шансу, їхня зброя була голос, що ставав співом сирен. Проти них воював загальний страх, "чистки", репресивний механізм.

Як їм було у холодних бараках, серед тифів і смертників, чекати на виконання іменем Советской власті пріговора – висей мери наказанія?

Вони стали ворогами народу. Затурканого народу, що не потребував їхнього співу, який цілком вдовольнявся ковбасою за 2,20 і чергами за маслом. В інший час вони могли би співати інших пісень, напевно, красивіших і менш крикливих та пафосних. У той час вони не могли співати інших пісень – інакше їм би довелося

Олег КРИШТОПА

прославляти до небес (мать твою КПСС) ковбасу за 2,20 і тішитися, що їх не зачепило, що забрали когось іншого.

Я думаю, питання вибору не стояло – мовчати чи говорити. Диктатури поляризують і уподібнюють світ. Хто не з нами, той проти нас. Мовчання теж ідентифікувалося як злочин проти 1/6 суходолу. Питання вибору, отже, стояло між гімнами СРСР і співом сирен. Залишитись собою, скажімо Василем Стусом, чи іншим собою – його безкоштовним радянським адвокатом Віктором Медведчуком.

Цю епоху задовго до нас назвали часом убивць. Порослий кропивою пантеон замордованих поетів значно поступається блиску пантеону тих, хто мордував. Останнім – шана та низький уклін і мертвих, і живих, і ненароджених. Чого вартують хоча би бучні урочистості з приводу якогось там ювілею одіозного секретаря Компартії України Щербицького?

Нічого насправді не змінилося. Живемо, як у казці без кінця, де боротьба добра і зла вічна. Масовка, що тужить за ковбасою із цінником 2,20. Злі генії диктатур і ми, хто володіє голосом. Саме прополіскуємо горло. Яка пісня зазвучить звідти?

АКТУАЛЬНО

Нині у всьому світі про Україну говорять як про суверенну державу. Так, більше 15 років існує Україна як незалежна держава, але її суверенітет надто обмежений політичними, економічними і релігійними обставинами. На превеликий жаль, упродовж 15 років Україна не стала українською, а українці не стали господарями на своїй землі. Не будемо заглиблюватися в економічні та політичні проблеми. Хоча, без сумніву, це дуже важливо. Та український народ хвилює не менш важлива проблема – утвердження Української Помісної Православної Церкви.

О. СОТНИК,
історик, член Національної
спілки журналістів України

Люби свій край, як любиш Бога,
а свій народ – як Матір Божу.
Митрополит Іларіон (Огієнко).
Із поеми "На Голготі".

Здавалося б, які тут можуть бути проблеми, якщо нас у всьому світі поважають як народ, як суверенну державу?! Проте, як виявилось – і це засвідчують дії Московської Патріархії – проблеми є.

Ми бачимо відвертий спротив Москви Київському Патріархату. Це зрозуміло: дуже не хочеться Російській Православній Церкві втрачати свою філію в особі УПЦ (МП) і свій вплив в Україні. Адже утворення Єдиної Помісної Української Православної Церкви означало б появу Церкви кількісно більшої, ніж РПЦ.

...Тим часом, охоплені ненавистю до Української Національної Церкви, деякі проросійські політики та ієрархи РПЦ використовують антигуманні, неправні методи боротьби проти неї. Заради своїх амбіцій Московський Патріархат, разом з архієреями т. зв. УПЦ (МП) типу канонічних митрополитів Агафангела, Лазаря, Никодима, готовий піти на будь-які кроки: підтримку сепаратизму, утиски, погрози і навіть провокації.

Мета цих дійнь відома: знищення УПЦ Київського Патріархату і утвердження на території України Московського Патріархату, нав'язування українцям ідеї "Єдиного отечества – Руси святой" і "общего патриарха".

Обдурюючи українську паству, звинувачуючи УПЦ Київського Патріархату в "розкольніцтві", "неканонічності", служителі т. зв. УПЦ (МП) діють агресивно і нахабно. Тут варто додати, що ця назва ("Українська...") завульовує істину, вводить людей в оману.

Наведу деякі факти кримінальних дійнь служителів УПЦ (МП). Наголошую: деякі факти, бо останнім часом це уже стало системою. До керуючого архієрея Сумською (за сумісництвом і Чернігівською) єпархіями УПЦ Київського Патріархату єпископа Мефодія щоденно з парафій, як із зони бойових дій, надходять заяви, листи, телефонні дзвінки з повідомленнями про хуліганські дії служителів УПЦ (МП) і благання припинити їхнє грубе втручання в життя і діяльність релігійних громад УПЦ Київського Патріархату.

Наприкінці 2005 року газета "Православний християнин" уже повідомляла про події в релігійному житті смт Липова Долина Сумської області, які викликали неабиякий резонанс не тільки в цьому селищі, а й далеко за його межами.

Нагадаю читачеві, що парафіяни місцевої Троїцької громади, керуючись національними почуттями, вирішили перейти з підпорядкування Московському Патріархату до Київського. Скажемо чесно: це їхній вибір і конституційне право. Але це не сподобалось Сумській єпархії УПЦ Московського Патріархату, і сюди терміново приїхали священники й автобуси з парафіянами (але чи з парафіянами?) із Сум, організували біля храму імпровізоване служіння з провокаційною проповіддю про т. зв. "розкол" і "розкольників". Водночас заїжджі "парафіяни" ображали віруючих Троїцької громади, називаю-

чи високому рівні: заблокований вхід до храму, влаштовані агресивні пікети проти служіння в ньому, зведені намети, в яких, за свідченням журналістів газети "Сіверщина", комфортно почувались священники УПЦ (МП).

І це за умови, коли т. зв. УПЦ (тому, що в Україні) Московського Патріархату в Чернігові належить 11 храмів, а єпархія УПЦ Київського Патріархату має лише 2, один із яких – храм св. Параскеви ледве вміщує 20 осіб, бо надто маленький. Інший храм – святих Михайла і Федора – теж невеликий, площею (близько 100 кв. м) і знаходиться в

Священик свідчить: "До мене і парафіян нашої громади постійно надходять телефонні дзвінки з погрозами... Перед зеленими святами (Трійцею) мене попередили: "Жінку викрадемо разом з дитиною і вивеземо, а церкву твою все одно спалимо...". Про ці факти ми інформуємо місцеві органи внутрішніх справ, але ніякої реакції з їхнього боку немає.

Парафіяни підтверджують, що найбільше погроз на їхню адресу надходять від настоятеля храму Різдва Пресвятої Богородиці в смт Буринь о. Івана. "Захисники православ'я" від УПЦ (МП) тримають слово. 6 серпня 2006 року вони зустріли благочинного Коропського району Чернігівської єпархії УПЦ Київського Патріархату о. Миколу Сакундяка на шляху до храму, жорстоко побили його у присутності матушки Наталії та малої дитини, розірвали на ньому сукану і зникли.

Місцеві органи внутрішніх справ від розслідування цього злочину відмовились: "за відсутністю складу злочину".

Якщо побиття священника не вважається кримінальною справою, то логічно запитати можновладців: "А що треба зробити з людиною, щоб дії вважались кримінальними?"

Що ж, якщо вищезазначені діяння виходять за межі повноважень слідства і суду, то вони, без сумніву, підлягають Суду Всевишнього, а його не уникнути ні генералам, ні прокурорам.

Хроніка розбійницьких хуліганських нападів на храми і служителів УПЦ Київського Патріархату надзвичайно велика, і цими подіями не обмежується.

Навесні 2006 року "захисники Московського Православ'я" зруйнували і обікрали Покровську церкву в смт Буринь, вимазали стіни й двері мазутом. Не до вподоби служителям Московського Патріархату, що люди йдуть до Української Православної Церкви Київського Патріархату.

У 2005 році аналогічні події відбувались і в м. Путивлі, де невідомі (а чи так уже й невідомі?) зруйнували і обікрали храм св. князя Ігоря... В ніч на 25 серпня 2006 року – підпал новозбудованого Свято-Покровського храму в м. Шостка. У серпні знову ж таки "невідомі" обікрали храми: Свято-Покровський у Прилуках, Спасо-Преображенський в Ніжині та в с. Комишанка Недригайлівського району на Сумщині. Таких фактів можна навести багато. Виникає запитання: може, ієрархи Московського Патріархату в Україні цього не знають? Звичайно знають, але мовчать, бо "благоденствують". А діють так агресивно, бо знають про власну безкарність. Але ж нагадаю вам, шановні владики, і вашим підлеглим, заповідь Ісуса Христа: "Мир вам!" І не як журналіст, а як простий смертний відчуваю, що до цієї заповіді Ісуса Христа немає у вас тої поваги, яка повинна була б бути. Треба навчитись спілкуватись, а для цього усвідомити, принаймні, дві речі: по-перше, зрозуміти, що справедливий мир можливий, і по-друге – що його не можна насильно нав'язати. Він мусить бути у серці.

А відтак, закликаючи інших до законності і законопослушництва, негідно так лукаво і підступно самим порушувати ці закони, сіючи ворожнечу і розколюючи суспільство на ґрунті релігійних уподобань. Бо, як каже народна мудрість, "хто сіє вітер, той пожне бурю".

І, нарешті, останнє. Цікаво б довідатись: чи знайде наша влада сили, щоб підняти меч правосуддя і, врешті-решт, покарати зло? У всякому разі, цього чекає і в це вірить народ України. Саме тому як засторога сьогодні сприймаються слова із заяви прес-служби Київської Патріархії: "Якщо держава буде неспроможна захистити права своїх громадян – віруючих Київського Патріархату, то їй нічого не лишається, як вдаватися до адекватних дій. Ми не бажаємо такого розвитку подій, але й знущатися над нашою Церквою нікому не дозволимо". (Інформаційний бюлетень №7, липень, 2006р.).

Незважаючи ні на що, вірю: настане час платити за злочини проти своєї Церкви і свого народу!

І буде так!

БОРОДАТИ ХУЛІГАНИ В СУТАНАХ

Про те, як московські попи служать Богові і мамоні

Чи несуть мир ті, хто закликає до насильства?

чи їх іудами, погрожуючи присутнім священнослужителям УПЦ Київського Патріархату розправою з ними та з членами їхніх сімей, що само по собі є справою кримінальною.

Ще більшою агресією позначені події в Чернігові, де, як повідомив керуючий Чернігівською та Сумською єпархіями єпископ Мефодій, після 15 років зволікань місцева влада нарешті 30 червня передала громаді УПЦ Київського Патріархату Катерининську церкву – перлину козацької архітектури. Отже, українській громаді влада повернула український храм, тобто те, що їй історично належало. Але проти цього рішення облдержадміністрації відразу ж виступили промосковсько налаштоване духовенство УПЦ Московського Патріархату, політики-екстремісти Вітренко, Кауров, емісари з Одеси та з деяких інших областей із гаслами: "Единая Россия – Новороссия!", "Сохраним единство Руси святой!" і т. д.

Це антиукраїнське зборище підтримали колишній міський голова соціаліст М. Рудковський, начальник обласної міліції, також соціаліст, генерал В. Костюк. Антиукраїнські провокації біля Катерининської церкви були організовані

аварійному стані. Катерининська церква до цього часу фактично окупована.

Так безкарно і зухвало порушуються права громадян і Закон "Про свободу совісті і релігійні організації". Виникає запитання: чи буде покаране зло? Чи діє в нашої державі законність і справедливість? Чи тут діє принцип: чия влада – того й церква?

Але ж так тривати не може! Тим більше, що жителі Чернігова підтримують позицію обласної державної адміністрації і Української Православної Церкви Київського Патріархату.

В арсеналі діяльності т. зв. УПЦ (МП) – цієї "п'ятої колонії" в Україні – все частіше використовуються кадебістські методи погроз, побиття і шантажу.

А тепер я наведу факти про те, як РПЦ руками змосковленого духовенства українського походження ображає нашу гідність і нашу Церкву в нашої незалежній державі на нашій землі.

Переді мною заява і лист на ім'я керуючого Чернігівською та Сумською єпархіями єпископа Мефодія від настоятеля православного храму св. мчц. Віри, Надії, Любові та їхньої матері Софії Київського Патріархату о. Тарасія Кузьміна. Документи датовані 21 серпня 2006 року.

Микола БАРБОН

ПЕРЕЖИТЕ

ЯК УПІВЦІ ПЕРЕМОГЛИ ШОВІНІСТІВ

Фрагмент із спогадів колишнього політв'язня
Норильських ГУЛАГів

Після смерті Сталіна у квітні 1953 року в наш політтабір "Каеркан" в складі Норильських ГУЛАГів прибув із Караганди і Джеккагану етап, який був спеціально підібраний операми КДБ для того, щоб посяяти національну ворожнечу в таборах. Для чекістів то була репетиція можливостей створення національних антагонізмів в їхній тюрмі народів. Контингент етапу переважно складався з росіян з кримінальним минулим, які потрапили до політичних таборів за 14 пунктом – за втечу.

Прибувши до нашого табору, ватажки російських шовіністів при підтримці табірних оперів старшого лейтенанта Яковсона і майора КДБ Рижова почали проводити в таборі антиукраїнську пропаганду. З'єднавшись із табірними власівцями, вони почали натравлювати на українців (на західняків особливо) в'язнів інших національностей, забивали голови політв'язнів-росіян ідеєю російської вищості і ненависті до "хохлів-бандерівців".

Ватажками шовіністів були малоосвічений кримінальник Микола Воробйов та його помічник та ідеологічний "наставник" Яков Козлов, вчитель з Білорусі. Їх влаштували в робочій зоні на "теплі місця", хоча вони нічого не тямали як професіонали в своїй роботі. Воробйов став майстром, а Козлов лаборантом при бетонному заводі. Цілими днями вони сиділи в лабораторії заводу і презирливо говорили зі своїми однодумцями та власівцями про українців.

Ми, українці-політв'язні, побачили в поведінці цих "великоросів" загрозу і почали слідувати за кожним кроком їхньої "братії", яка користувалася неабиякими привілеями. Наприклад, Козлов і Воробйов привезли з собою із Караганди постіль із пуховиками і шовковими ватними ковдрами. Тим часом ми всі спали на голих холодних нарах.

Виявилося, що під контролем чекістів шовіністи готували для нас у таборі "варфоломійську ніч": в робочій зоні налагодили виготовлення ножів. Всіх своїх бойовиків москалі розділили на ланки, і кожен знав свій барак і свою секцію в бараці, хто кого там повинен різати.

Табір розділився на дві половини. Перша, що працювала на будівництві, і в якій було більше росіян, підтримувала Козлова з Воробйовим. Друга половина політв'язнів працювала у вугільній шахті № 18, де

було більше українців і литовців, вони протистояли намірам Воробйова. Західні українці, волиняки і галичани, маючи великий досвід боротьби з окупантами в УПА і ОУН, створили в таборі свій штаб, службу безпеки і навіть рукописний журнал "Шило". Я писав до цього журналу передовиці і підписував свої статті псевдо "Крук". Ми в таборі серед українців щоденно проводили агітаційну роботу. Приєдналися до нас литовці, колишні партизани із загонів "зелених братів", і росіяни, які мали свої рахунки з Воробйовим. У той час, коли російські шовіністи готувалися до різанини, ми теж не сиділи, склавши руки, а робили ножі і списи, озброювали наших людей. В робочій зоні нам ножі і списи з арматури виготовляли літній коваль, волиняк дід Іван та слюсар-галичанин Сірко. Наш штаб дав наказ українським хлопцям будімо працювати "стукачами" у начальства, щоб надавати дезінформацію операм Яковсону і Рижову про стан справ у таборі. Начальником нашого штабу був

галичанин під псевдо "Антон". Активними членами нашого штабу були: Пилипчук Михайло з Житомира, Стус Михайло, Федик Філа з Дрогобича, Скавінський Слава з Сокаля.

Воробйов з Козловим призначили різанину на недільний ранок, тож наш штаб вирішив випередити їх, і на ранок суботи винести вирок – стратити ватажків.

Вранці, в суботу, тільки-но засурмили підйом і наглядачі з солдатами розійшлися відкривати бараки, слідом за ними зі схованими ножами йшли наші месники – шість галичанів і один росіянин Новіков. У Новікова були свої рахунки з Воробйовим, тому він пристав до нас. Вони відштовхнули солдатів і надзирачів і блискучо підскочили до нар, де під шовковими ковдрами спали Воробйов і Козлов та їхні охоронці.

Воробйову в груди по самі рукоятки миттєво було загнано два ножі. Смертельно поранений, він намагався сховатися під нари. Його схопив за ноги Новіков і всадив ще одного ножа в бік. Козлов у шовкових підштаниках з шовковою ватною ковдрою на плечах скочив з постелі, встиг добігти до печі, де його і прирізали двома ножами в спину і груди. Хлопці оточили їхніх охоронців і дорізали їх. Всього було п'ять трупів.

Солдати з наглядачами стояли вражені і тремтіли від побаченого. Месники їх заспокоювали:

– Ви, служили, не бійтеся, вас ніхто не зачепить, ведіть нас до БУРу (барак посиленого режиму).

Звістка про подію облетіла весь табір. Власівці з усіма прибічниками втекли до вахти, бажаючи чекістів захистити їх від "хохлів-бандерівців". Але це ще було не все.

Українці-шахтарі з першої колони, очолені політв'язнем Михайлом Войченком, лейтенантом з Броварського району з села Русаків, не вийшли на роботу, залишивши місто Норильськ і його металокомбінат без вугілля і прирікши його на енергетичний голод.

В'язні поставили умову: вивезти з табору великодержавних шовіністів, які розпалюють національну ворожнечу, заплановану чекістами.

На переговори зі страйкуючими прибули начальник Норильського гірничо-металургійного комбінату, брат міністра фінансів СРСР Зверев, начальник шахти № 18 Брянцев, начальник МДБ Красноярського краю генерал-майор Семенов. Боячись за план видобутку вугілля, чиновники пообіцяли вивезти прибічників Воробйова і Козлова з табору. Так і сталося, спочатку їх ізолювали, а під вечір повантажили у вагони і вивезли на материк. Ми раділи нашій перемозі і ще більше повірили у свої сили. Це було перед "кривавим протестом" в Норильських політтаборах в 1953 році.

ПОШУК

ПІЗНАЙМО НАШЕ МИНУЛЕ

Мирослав ПАСТУШОК,
ст. викладач, історик, пенсіонер

*Діла добрих оновляться,
діла злих загинуть...*
(Т. Шевченко)

До сьогоднішнього дня люблю згадувати про зустріч з видатними діячами ОУНівського підпілля, одним з яких був Антон Семанчук, агроном колгоспу "Вільне життя" в селі Йосипівці. Він одружився з другою моєю дружиною Катериною Луцишин, з якою познайомився в ГУЛАГу.

Місто Рівне в часи окупації було столицею "рейхскомісаріату Україна" (Є. Кох), Західна Україна, "дистрикт Галичина" (О. Вехтер), була приєднана до генерал-губернаторства Польща (Ф. Франк). Київ і околиці стали прифронтовою зоною (Г. Ейхорн), Одеса і Придністров'я були приєднані до Румунії (І. Антонеску), Закарпаття – приєднано до Угорщини (М. Хорти), а Крим став частиною власне Рейху. В таких умовах активізувалася боротьба ОУН-УПА проти фашистських окупантів. Багато архівних документів щодо

цієї боротьби, які опинилися в руках КДБ, було знищено. Знищувались і свідки. Наприклад, у газеті "Комсомольская правда в Україні" розповідалося, як сміялися і раділи Кузнецов і Медведєв, коли німці розстріляли 427 українців з усіх тюрм, бо на місце терористичного акту Кузнецов підкинув блокнот командира УПА, повішеного медведівцями, що спричинило масовий розстріл українців. Є багато мемуарів – Новака, Гнидюка, Медведєва і інших, однак ніхто з них не пояснює загибель розвідниць і подруг Кузнецова і Гнидюка Лисовської і Макоти. Очевидно, що непотрібні КДБ свідки знищувались.

Національно-патріотичні сили КУН, ОУН, ОУН(р), на жаль, мають обмежену кількість підпільних архівів ОУН-УПА. Тому, щоб відтворити історичні факти про боротьбу ОУН-УПА проти фашистів, крім архіву, слід використовувати і розповіді учасників тих далеких подій. У Рівному діяв розвідницько-диверсійний осередок УПА. За наказом ОУН агроном-огородником в с. Йосипівка Рівненської області за часів рейхскомісаріату Є.

Коха став працювати Антон Семанчук.

В ті часи в Рівному працювали редактор газети "Волинь", відомий письменник Улас Самчук і видавець газети Іван Тиктор. Тільки завдяки розвідницькій діяльності Антона Семанчука їм, як і сотням інших патріотів, вдалося уникнути фашистських катувань. Він повідомив про приїзд із Ковеля шефа СА (спеціальних загонів) Рейху генерала В. Лютце. Велика автоколона, в якій їхав цей генерал, була знищена Олексієм Шумом ("Вовчаком") на шляху до Рівного. Також Антон Семанчук добув інформацію про прибуття до міста бригаденфюрера Бах-Залевського, який мав очолити каральні операції проти загонів УПА на Волині. Однак загоми повстанців під проводом Кліма Савура (Дмитро Клячківський) дали рішучу відсіч загарбникам. Тоді загинуло більше трьох тисяч фашистів. (Цей Бах-Залевський, хоч і мав польське коріння, був катом Варшавського повстання 1944–1945 років).

Загалом важко писати про боротьбу ОУН-УПА у Рівному, адже серед існуючих архівів відповідних історичних документів обмаль, особливо важливі архіви були вивезені КДБ у Москву, а живих учасників цих подій майже не залишилося. Однак у Святому письмі сказано: "Стукайте, і вам відчиниться". Отже, шукаймо і знайдемо ще живих свідків рівненського підпілля ОУН-УПА 1941–1944 рр.

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

ПАМ'ЯТЬ ПРО ГЕРОЇВ НЕ ВМИРАЄ

У нашій газеті за перше серпня цього року я з великим інтересом прочитав кореспонденцію Василя Гука "Коли ж запалає свічка на могилах героїв". Автор образно, правдиво і патріотично описує героїчну боротьбу бойки кур'єрської служби крайового проводу УПА під проводом Михайла Штурмана ("Крука"). Такі спогади варто було б друкувати в окремій книзі, щоб вони довше служили справі виховання сучасної молоді і майбутніх поколінь. Адже газетні матеріали довго не зберігаються, прочитати їх може обмежене коло осіб.

Хотілося б зробити критичне зауваження щодо заголовку кореспонденції: він не відповідає дійсності. Справа в тому, що три роки тому в с. Монастирець Стрийського району, в урочищі "Вербина", на місці загибелі повстанців висипана могила з хрестом, проведено свято на районному рівні, відбулася панахида за участю священників, громадян села та навколишніх сіл, членів УПА Стрийської станиці, членів КУНУ Стрийського району. Були запалені свічки, покладено квіти, проведено мітинг-реквієм, в якому взяли участь учні місцевої школи, вчителі.

Кожного року на місці трагедії відбуваються урочистості за участю священника.

Учні доглядають за могилою.

Необхідно виправити помилку в прізвищі одного з бійців бойки Крука. Мого родича з села Верхнє Синевидне Сколівського району, який загинув у цьому урочищі, названо Федором Бурею, а насправді його звали Федір Будз.

Ярослав КЛЕПУЦ,
голова організації Конгресу
Українських Націоналістів у с. Любинці,
член Братства ОУН-УПА Стрийського району
Львівської області

СПОВІДЬ

Свідчень про події початку німецької окупації у Києві і розстріли у Бабиному Яру, що мають незалежне походження, не так і багато. Адже більшість таких документів належать до протоколів допитів і свідчень, даних у НКВД після 1943 року, а там свідчили так, як "треба" було. Тому спогади військовополоненого М. Марченка є особливо цінним матеріалом не лише для дослідників, а й для широкого загалу. Автор розповідає про хаотичність відступу Червоної армії, про ставлення населення як до відступаючих, так і до наступаючих німців. Особливо важливими є свідчення про перебування в таборі для військовополонених, в якому поневірялися десятки тисяч червоноармійців, зокрема й письменник О. Гончар. Найбільшу цінність становлять спогади про Бабин Яр. До акції розстрілів залучали у тій чи іншій формі значне число військовополонених червоноармійців, німці використовували їх для копання могильних ям та інших земляних робіт у Бабиному Яру. Серед них був і сержант М. Марченко, спогади якого ми публікуємо.

СПОГАДИ ЧЕРВОНОАРМІЙЦЯ

Початок війни, 1941 рік.

Цілими місяцями липня і серпня радянська армія рухалася на захід південною частиною України, одні у вагонах по залізниці, інші автомашинами, треті пішки, і так до кінця серпня, аж доки перші зустрілися із фронтом на Західній Україні. Тут нас почали розподіляти по частинах, по ротах, а то і по взводах. Німецькі літаки налетять і постріляють, і вже піроти немає. Спек, харчів бракує, дехто добув овочів, дещо люди дали, але того мало. Біля Проскурова повертаємо на північ, далі на Житомирщину і так прямуємо на Київ. Вже початок вересня. Командири кажуть: за всяку ціну треба оборонити Київ. Я радіозв'язковий на танкетці, вже прориваємося полями до своєї частини, але схоже, що ми вже в оточенні, бачу трохи більше як за півкілометра німців, Кажу до танкіста: невидіно полем утікати до своїх, бо німці зразу будуть бити з протитанкової гармати. Радимося, що робити. Вирішили знайти десь білої фарби, щоб намалювати на нашій танкетці "гакенкрайц" (свастику. – **Ред.**). Танкіст каже, що німці можуть здогадатися, бо наша танкетка мала, мабуть, вони не мають танкеток такої величини, але спробуймо. Їдемо полем, дивлюсь уліво, де були німці, вони не звертають на нас уваги. Проїхали так кілька кілометрів, зїхали в долину, а тут наші згори як лупнули з гармати по нашій танкетці, то башта з гарматою вже більше не повертається. Нас оглушило, і ми ледве повилзали з танкетки. Підходять за кілька хвилин до нас наші стрільці – думали, що ми німці. Старшина побачив на танкетці "гакенкрайц", намальований по-дитячому і каже: "Ви що, божевільні?" Я відповідаю, що ми були в оточенні і не мали іншого виходу, щоб утекти від німців. Старшина звелів гарматникові брати замок від гармати і здати на склад. А як не встигне, то хай кине в річку або заріє глибоко в землю.

Пристами ми до невеликої групи, розмовляємо. Схоже, це збирання з різних частин, що вже розбиті. Бачу: бракує старшин, бо багато в групі сержантів. Блукаємо полями, бо не знаємо,

куди йти, ноги болять, з харчами зле. Одні ночують під голим небом, інші, як вдасться, в хатах, стодолах.

Зібралось нас приблизно чоловік двадцять, хлопці кажуть до мене: ти будеш нашим командиром. Я згодився. Побоюємося, аби не потрапити в полон, бо хто знає, як там, у полоні. Питаємося один одного, де ж ділися наші офіцери, де ж наша армія? Хто буде захищати "родину"? Один каже – офіцери повтікали, поховались. Мені в селі розказували, що наш офіцер зайшов до хати селянина, попитав штанив і піджак. Коли те селянин йому дав, то він пішов до стайні і перебрався, своє військове убрання закинув у солому, потім узяв вила на плечі і пішов дорогою.

Ми між Житомиром і Києвом, беремо напрям на Київ. Фронтowa лінія невідомо як далеко, автомашини час від часу проїжджають попри нас, ми гукаємо – може, підвезуть, але жодна не стає. Мабуть, це штабні машини, бачимо – навіть і НКВС перевозиться. Але кожну ніч таки треба десь ночувати, ноги болять, скоро ходити не зможемо, а з харчами так-таки зле, ще трохи хліба, оселедця маємо і махорки, а решту треба випрошувати у селян.

Уже ближче до Києва, ніж до Житомира, погода гарна, тепла. Надвечір зайшов я до хати в селі, вдома господиня сама, уже немолода. Попросився переночувати, вона дозволила, дала й повечеряти, і я одразу – спати. Зранку поснідав, господиня каже, щоб я ще побув трохи, пообідав. Я згодився: фронтова ситуація така, що, мабуть, доведеться прилучитися до якоїсь іншої частини, не певний, що своє товариство знайду. А може бути так, що ходитимуть по хатах фронтові офіцери і виганятимуть усіх до відступу. Нарешті пообідав і думаю, що треба далі йти. Коли бачу у вікно, що їде польове советське авто і стає перед хатою. Виходять два лейтенанти і – до хати. Я встав, хочу вітати їх, один каже – сидіть, сидіть, відпочивайте, маєте час, сержанте. Дають господині сорок кілограмів борошна, щоб вона на завтра їм спекла чотири великі хліби, а решту борошна може забрати собі. Завтра ще їй принесуть цукру. Мені кажуть, що я тут можу бути і

до завтра. Я віддав честь і подякував, вони вийшли і поїхали своїм авто.

На другий день у той самий час приїхало те саме авто. Бачу – то вже не советські офіцери. Заходять до хати – в німецькій формі. Я здивований: це ж ті самі люди, що вчора. Питаються господині, чи хліб спекла. Вона подивилася на них і каже: то ви були вчора советські офіцери? Вони кажуть – так, то ми були вчора, а сьогодні ми вже німецькі офіцери. Вони ще дали господині муки і цукру, а господиня їм оддала хліб.

Я попросився до господинею і пішов доганяти, кого зможу, дорогами і полями. До вечора наздогнав своїх бійців. Багато солдатів прямувало на Київ, то вже було в середині вересня. Нам кажуть, що маємо швидше дістатися до збірних пунктів,

які вже є довкола Києва в Броварах, Борисполі, Дарниці і в Голосіїві. Добралися до околиць Борисполя, там хотіли відпочити. Просимо Бога, щоб швидше ніч, бо легше сховатись, а як день, то все ганяють, і ніхто не знає, яку позицію треба займати, німецькі літаки увесь час налітають. Кажуть, німці вже близько, та й не треба казати, самі розуміємо, що недалеко. Але де радянська армія, що ми аж під Києвом готуємо оборону?

20 вересня рано німці бігають по полю біля Борисполя поміж копицями сіна із карабінами, багнетами шпигають в копиці, а нас під копицями було по двоє, хто не проснувся, бо змучений, то, може, й дістав німецьким багнетом, хоч поранених і не було. Нас того дня під Борисполем німці позганяли близько шести тисяч полонених в один табір, і так для нас цей фронт скінчився. Перше, що ми зробили того дня на харчі, то була сама картопля і більше нічого.

Київ готувалася боронити півмільйонна армія Будьонного. Усі, мабуть, потрапили в полон, крім штабу з Будьонним, і через два тижні я довідався, що німці зайшли у Київ 19-го вересня.

Бабин Яр

Перше, що німці зробили, – вишикували нас і запитали, чи є євреї, і далі пояснили: усі євреї за три місяці пойдуть до Палестини. Таким чином німці їх заохотили вийти з рядів полонених.

За дротами в таборі коло Борисполя за перших два тижні було зібрано майже шість тисяч во-яків. Ми почали спадати із сил, бо коли відступали із західного фронту до Києва, то все ж таки харчувалися, хоч і нерегулярно, в таборі зовсім було мало що їсти. Коли був суп, то не мали посуду, доводилося їсти з консервних бляшанок, що їх німці викидали. Але що то за суп – кілька картоплин і трохи пшона, хіба те що тепле.

З харчами було дуже зле. Отож, коли німці набирали людей на роботу, ми зголошувалися, бо таким чином могли мати шматок хліба. Набирали групи по сімдесят полонених, та й питають, скількох ти німців убив

на війні. Я кажу – сімох, німець питається: а як? Я кажу – з гармати. Німець каже "гут-гут", питається іншого, що стоїть біля мене, той відповідає – п'ять. Німець знову – "гут-гут", потім третього (він мені каже – ти дурний, він тебе розстріляє), той відповідає – жодного. А німець його як влупить у вухо і каже: "нікс гут солдат" – і відвів його в інший бік. Таким чином німці зі сміхом набирали на роботу тих, що були добрі советські солдати та що похвалилися, що на війні вміли воювати. Весело чи не весело, але ще не було страшно. І так першого тижня в жовтні німці набирали по сімдесят полонених на роботу, потім ділили на дві групи, щоб брати на вантажні машини, і везли під Київ копати ями.

Привезли нас до Бабиного Яру, це продовження Львівської

вулиці поза Києвом на шість кілометрів до села Куренівка. Трохи дощить, місце піскувате, кущі – лозина, бачимо де-не-де німців у касках, автомати на плечах. Посходили ми з машин, дали усім лопати, німці міряють і зазначають на землі ями, трохи більше п'ятнадцяти метрів довжини і шість метрів ширини. Кажуть копати глибиною три метри та з кожного боку по довжині робити сходи, щоб можна зійти до ями.

Таких груп по тридцять п'ять чоловік було багато, поміж купцями вже бачили інших, що копали ями, як і ми. Німці казали, що коли почуємо свисток, то всі мають сідати там у ямі. За якийсь час чуємо стрілянину і крики.... Потім за хвилину кажуть далі копати яму, доки не закінчимо. Перед кожною ямою був один стіл, на столі кулемет "максим", коло нього німець, на столі склянка і пляшка горілки.

Коли скінчили копати яму, німець каже "фертіг". Виходимо з ями, бачимо – недалеко з вантажної машини сходять євреї,

тільки в спіднім. Приводять їх до ями, німці командують, щоб ці люди сходили до ями, нас підганяють з лопатами до ям. Стало сумно і страшно. З цих євреїв один каже: сьогодні ви нас б'єте, а завтра будуть бити вас. Німці наказують нам, щоб ми закидали їх у ямі живих. Ми між собою говоримо, що цього робити не будемо. Німці почали кричати: "шнель-шнель". Ми відповідаємо всі в один голос разом – ми воєнні солдати були, і цього робити не будемо. Коли ми відповіли разом, то мова наша не була зрозумілою, але німці догадалися, в чім справа. Оскільки німці вимагали неможливе, то вони негайно змінили цю вимогу і вже кажуть євреям, які були у ямі, щоб виходили нагору і брали лопати від нас, а нам наказують сходити до ями. Усі тридцять п'ять сходимо до ями, тоді німці наказують євреям брати лопати від нас і закидати нас живих. Євреї з великим рухом почали закидати нас глиною. Але як кинули кілька разів на нас глини, німці крикнули "гальт" до тих євреїв, і вони перестали.

Німець наказує нам виходити з ями і забирати назад лопати від тих євреїв. Відвели нас від ями в один бік, а євреїв – у другий бік. Тоді прийшла група німецьких спеціалістів, які позакладали міни по боках у ямі і знову позганяли тих євреїв до ями – їх було більше за нас.

Німці підірвали міни у ямі з живими євреями, їх засипало, вони кричать, стонуть. Тоді той німець коло стола, що, напевно, був п'яний, почав стріляти по ямі. Далі кличуть нас і наказують негайно засипати ту яму.

Закидали ми яму до рівня землі, нам звеліли, щоб ми потоптали і далі закидали. Зі страху нам здавалося, що земля дихає і щось рухається під нашими ногами. Коли закінчили, то німці нам наказали набрати кущів лозини та все, що тут росте, і насадити назад, на ці ями, так воно і заросте. Земля там піскувата, то ми говорили, – як навесні будуть великі дощі, то може те все вода понести в долину на село Куренівку...

Михайло МАРЧЕНКО

Записав Орест БІЛАК
зі слів автора у Франції

ДО РЕЧІ...

НКВС ЗНИЩИЛИ ПРИНАЙМНІ 135 ТИСЯЧ ЧЕРВОНОАРМІЙЦІВ

У Британії оприлюднене нове історичне дослідження Другої Світової війни: "Москва 1941: Місто й люди у війні".

Автор Родрік Брейвудей працював у Москві британським послом і плідно використав свій час для вивчення історичних фактів та індивідуальних спогадів свідків. Він твердить, що від часу контрнаступу Червоної армії 5 грудня 1941 року і до кінця війни каральні загони (заградітельніе отряди) НКВС знищили принаймні 135 тисяч червоноармійців, які намагалися відступати від німецького війська, яке було краще озброєне, дисципліноване та споряджене.

Автор детально відтворює усі труднощі оборони Москви і жахливі умови, в яких воювали оборонці, дехто – під примусом.

Родрік Брейвудей припускає, що саме брутальна тактика ведення війни з боку радянського командування була одним з чинників величезних втрат в СРСР, коли на кожного загиблого у Другій світовій війні британського та американського солдата припадало – 20 німецьких і аж 80 радянських.

УКРАЇНЬСЬКА КУЛЬТУРА В ПЕРСОНАЛІЯХ

Юрій ІЛЛЕНКО: "ПИШАЮСЬ ТИМ, ЩО Я НАЦІОНАЛІСТ"

ЮРІЙ ІЛЛЕНКО

НОВА КІНОМОВА

– Багато глядачів вважають Ваш фільм "Молитва за гетьмана Мазепу" занадто натуралістичним, навіть занепадницьким. А чи може відродження, яке Ви постійно декларуєте, співіснувати з кінодекадансом?

– Натуралізм зовсім не той термін, який може бути застосований до "Мазепи". Можна говорити про надмір еротичності, естетизації і постмодернізму. Там реалізм не ночував, не те що натуралізм. Це постмодернізм чистої води, це перформенс, який завжди був дуже умовним, складним за своїми стосунками з реальністю. Взагалі постмодернізм – це копія копії, це, так би мовити, іронічна гра з псевдореаліями. Натуралізм я заперечую! Еротика? Так. Сюрреалізм? Так. Постмодерністський перформенс? Так. Режисура глядацької підсвідомості? Так.

Соцреалізм – це мистецтво не для

мистецтва, а для влади. Це і є декаданс насправді. А "Мазепа" – прорив у нову кіномову, яка опанується років через десять і стане поширеною, це певне випередження кіномови. Зі мною це траплялося кожного разу. "Криниця для спраглих" випредила кіномову на 20 років, "Тіні забутих предків" – років на 30, "Білий птах..." був першим постмодерністським фільмом на теренах Радянського Союзу. "Молитва за гетьмана Мазепу" – з тієї самої категорії, фільм випередив час і кіномову, кінематограф буде говорити нею десь років через 10. Щоправда, нині у багатьох західних фільмах можна спостерігати кіномову, запозичену із "Молитви за гетьмана Мазепу". До речі, Вадим Скурятівський означив цей фільм, як крик української душі.

– Деякі поціновувачі кіномистецтва вважають деякі Ваші публічні виступи занадто патетичними, істеричними, а то й провокаційними. Що думаєте з цього приводу?

– Все може бути. Я не заперечую жодного вашого епітета. Коли сентиментальне було брудною лайкою у радянські часи, мій колега режисер Вайтєцький сказав, що він робив, робить і робитиме сентиментальні фільми. Я тоді дуже образився, здивувався. А потім зрозумів, що це один з вимірів людського буття. Про те, що мої виступи істеричні... Можливо, життя у мене було таке, що двічі, тричі, а то й десяток разів дерли з мене шкіру, пустили голим, а тепер хочуть, щоб я був після цього спокійним, неістеричним? Я стримуюся так, як тільки можу. Патетичний? У фільмах я антипатетичний кінорежисер. Там нема патетики, там іронія, жорстокість, можливі навіть елементи садизму, відкрита еротика на межі фолу. Патетика у моїх вис-

тупах? У тому, що я пишаюсь тим, що я націоналіст? Що ж, я погоджуюся. Нехай це буде патетика. Але я – націоналіст.

ГРАБЛІ Й УКРАЇНІЗАЦІЯ

– Чи далі блокують на державному рівні кінофестиваль "Відкрита ніч", заснований Вашим братом Михайлом Ілленком?

– Його блокували якесь високі структури, проте підтримували районні адміністрації, журналісти, студенти. До речі, мені Михайло зробив зауваження, що я не дуже справедливий, коли кажу про блокування "Відкритої ночі". Справді, фестиваль економічно блокували, були моменти, коли він перебував на межі зникнення. Тільки завдяки відчайдушним зусиллям Михайла Ілленка ситуація ніби трохи змінилася. Нам вдалося довести, що молодий кінематограф по-іменно існує. Мій брат Михайло тільки справляє враження м'якого чоловіка, а насправді він залізний. Думаю, він зуміє все-таки довести до пуття цю справу.

– Ви вважаєте, що наша головна мета – відроджувати Українця в Україні. Яким чином це реалізувати, аби вкотре не наступити на граблі?

– Біда в тому, що граблі розставлені на кожному кроці. Куди не подивись, а там уже лежать граблі. Хоча закон у селі був жорстокий: хто поклав граблі зубами догори, той був покараний. Але ми вперто залишали їх у такому небезпечному положенні. Складається враження, що наша культура нічого не продукувала, крім грабелів. Так, ми будемо на них наступати, бо вони скрізь – у законах, в естетиці, у термінології, в людських стосунках.

Важливо українізувати Україну по-справді, у повному спектрі, так, як вона деукраїнізувалася. Треба взяти перелік, меню деукраїнізації і послідовно, пункт за пунктом, здійснювати українізацію. Наприклад, Валувський указ, приблизно щось дзеркальне потрібно запровадити в законах про українську мову і т. ін.

Проте важко нині говорити про якісь наміри і перспективи. Бо те, що Віктор Ющенко зробив Януковича прем'єр-міністром, перекреслило усі сподівання.

Розмовляла Оксана ПРОЦЮК

Закінчення. Початок на 1-й стор.

ЕНЕРГЕТИКА ПАМ'ЯТІ ПОКОЛІНЬ

Роздум над книжкою "Україна нашого життя"
Олександра Дробахи, Київ 2006 видавництво "Смолоскип"

Володимир ЛЯХ,
депутат Вишгородської районної ради

Книжка складається з двох розділів. Перший – "Свята сила всіх святих", де Україна як проблема постає на повен зріст, де осмислюються її цінності: мова, історія, пісня, герої, пам'ять поколінь, наш Святокийів... Автор прагне осягнути згадані та інші цінності (зокрема історію нашого краю за тисячу років), але головне, на мою думку – те, що О.Дробаха прагне змагатися за ці цінності сам, та яскраво і тепло змальовує чи побіжно згадує своїх побратимів, з якими судилось виборювати стародавні козацькі права і вольності на Вишгородщині та Київщині. Згадаю їх тут за нарисом "Укрвибухбуд": Микола Германчук і Микола Микитчик, Олександр Кімлач, Володимир Лях, Віктор Вансович і Людмила Брик, Володимир Бубир і Анатолій Черняхівський, Володимир Саюк і Микола Вітченко, Клавдія Калініченко і Борис Шербина, Микола Бондаренко та Іван Кожем'яка, Сергій Прокопенко і Анатолій Клименко та інші. Автор пише по

гарячих слідах нової та найновішої історії. Згадується багато що, адже цими днями минає 17 років утворення НРУ в нашому районі.

Рух стояв біля колись української Незалежності. Бачу, як вперше замайорів в наших руках над Вишгородщиною наш синьо-жовтий прапор під прицілом, як пише Олександр Дробаха, "гостро ненависних поглядів із амбразур кушуватих брів".

Маємо завдяки старанням О. Дробахи в культурному обігу району цілу низку замовчуваних або маловідомих діячів культури, причетних до Вишгородщини: Аркадій Казка, Похилевич, праведники Межигірського Спаса тощо. Книжка є посібником для шкільного курсу "Київщинознавство" ще й тому, що автор вдало інтерпретує літературні твори і життя класиків українського красномовства: Олександра Довженка, Ліни Костенко, Євгена Сверстюка з метою осягнення і розтлумачення змісту твору і його концепції, пов'язуючи із історією Нових і Старих Петрівців, Лютежа, Сувида тощо. Згадуються в такому ж одухотвореному ключі села Но-

восілки, Хотянівка, Любимівка, не кажу вже про Вишгород і Київ (нарис "Умри і воскресни", "Вишгород семи вітрів", "Київ наш Святокийів").

На чесну книжку з'явилися рецензії, наприклад, в "Літературній Україні" за 31.08.2006 року, де письменник і заслужений вчитель України Віктор Лупейко відзначає творчу сумлінність, "виняткову працьовитість письменника Олександра Дробахи", щедру розмаїття образів, "багатющу мову письменника".

Я собі думаю: якого жанру книжка? Либонь, багатожанрова. Хіба "Комунокопитний" не є нарисом із вкрапленнями художньої мовної тканини? Або "Сонцепоклонник" не є поезією в прозі? Або: чи не є "особистий" жанр нашого автора – роздумом. Та хай над цим ламають голови професори-літературознавці, якщо їм колись заманеться це зробити. Хотів би, нарешті, зосередитись ще на одному мотиві, який струмує трохи не з кожної сторінки книжки, а саме – на пошуках справедливості у житті, яка окрилює автора і тих, про кого він пише, бо ж хіба не з настроєм добитися правди пішли вони в помаранчеву революцію? Відблиск цих складних і грізних подій і викликів знайде читач у виданні.

ВІД АВТОРА

ВИЙТИ ЗАМІЖ ЗА МІККІ МАУСА

Христя НАМИСТИНСЬКА,
журналіст

Розповідають, що знана модель Клаудія Шиффер ще в дитинстві говорила всім, що стане багатою й знаменитою, а коли її питали, у який спосіб вона збирається це зробити, то відповідь була по-дитячому безпосередня – "вийду заміж за Міккі Мауса".

Саме ця історія згадується мені в контексті неодмінних (як у справах, так і для душі) прогулянок столицею, коли в око впадає все нав'язливіша останнім часом реклама так званих жіночих журналів, – а відтак і "готовий продукт", що красується у вітринах кіосків. Про що вони? В основному про "найголовніше" – як вигідно вийти заміж. Видання представляють галерею "дружин Міккі Маусів" різного рівня, де читачкам нічого іншого не залишається, як порівнювати, хто з них "міккімаусніший" – Зібров, скажімо, чи Павленко, чи Пономарьов, чи ще хтось.

На телебаченні те ж саме: дружини в інтер'єрі. Тут закономірно виникає запитання: якщо жорблять програму про те, як важко бути, скажімо, дружиною міністра та ще й мріяти при цьому про дипломатичну кар'єру, – то чому б не зробити й про те, як "легко" бути дружиною бодай лікаря швидкої допомоги. Особливо якщо ця жінка вже втілила свою мрію і є, приміром, учителем...

А якщо серйозно, то виходить парадокс – авторами подібних проєктів здебільшого є жінки, знані завдяки своєму професіоналізму. І чомусь саме вони вперто нівелюють уявлення про жінку як самодостатню особистість, відводячи їй роль "придатку до чоловіка" й а рїогіо формуючи думку про те, що для жінки головне – вигідно вийти заміж.

Так, дружина політика "приречена" бути в центрі уваги, – але чомусь у світі в цьому річичі з особливою повагою говорять про Гилларі Клінтон та Чері Блер, котрі є успішними юристами. Те ж стосується й сім'ї – адже домашнього затишку потребують однаковою мірою і жінки, й чоловіки, а відтак і дбати про неї мають обидвоє.

Мудра жінка Ліна Костенко сказала: якщо поетам завжди являлися Музи, то хто мусить приходити, коли поет – жінка? Розвиваючи цю тезу, хочу поцікавитись, чи уявляє хтось журнал чи телепрограму, приміром, про те, як чоловік котроїсь із "зірок", доки та на роботі чи гастролях, варить борщ, пере пелюшки... одне слово, займається "приємностями" хатніми клопатами. То чого жінку треба обов'язково показувати в ракурсі патріархального стандарту "трех К", де, в залежності від матеріального рівня, газова плита в "хрущовці" буде замінятися мікрохвильовою піччю в "навороченій" кухні, а суть залишатиметься тією ж самою? І кому потрібно формувати подібні "ідеали"?

А деякі мас-медіа пішли ще далі – вони вже друкують адреси, де треба "ловити олігарха" й що з нього вимагати у першу чергу, а що потім, і за які гроші можна бути йому вірною, а за які можна зраджувати... Ось які цікаві речі можна вичитати дівчаткам у журналах, котрі легко придбати в будь-якому кіоску України!! І читання яких (так, принаймні, нас переконує реклама) є річчю "елітарною"... І ніхто не говорить про те, що в такий спосіб принижується людська гідність...

Що ж, скільки не сперечайся про те, якою треба "бути жінкою", – як і про те, яким треба "бути чоловіком", – ніколи не знайдеш універсальної відповіді. Бо, врешті, ми "робимо" себе відповідно до власних уявлень про життя. Та не можна людину примітивізувати, виокремлюючи якісь аспекти життя, а все інше вперто нівелюючи.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебега, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія KB № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.

Передплатний індекс: 09715 Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ВАТ "Видавництво "Київська правда" Замовлення № Наклад 60 000 примірників Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе. Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети